

ANALYSIS OF CASES (Snake bites)
(2498-2500)

* น.พ. มณี แก้วปลั่ง พ.ช.

จำนวนคนที่ถูกงูกัดที่รับไว้ใน ร.พ. ใน
 ระยะเวลา 3 ปี มี 148 คน = 1.66% ของ
 คนไข้ที่เข้ารับไว้ในแผนกอายุรกรรมทั้งหมด
 (8,921 คน)

ชนิดของงูที่กัด

งูพิษประสาทกัด	22 คน	16%
งูพิษโลหิตกัด	119 คน	79%
งูทะเลกัด	7 คน	5%

เพศ

ชาย	75 คน	50%
หญิง	44 คน	29%
เด็กชายและหญิง	30 คน	21%

อัตราการตาย

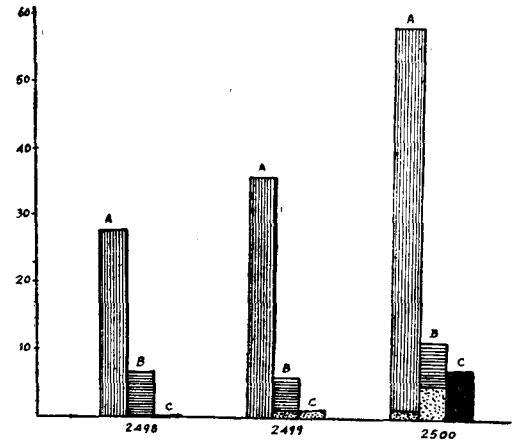
ตายทั้งหมด	7 คน	5%
------------	------	----

อาชีพ
 เกือบทุกคนถูกกัด ขณะออกไปนอกบ้าน
 อยู่ในสวน และพวกที่ถูกงูทะเลกัดทุกคน
 เป็นชาวประมง

- ชนิดของงู

งูเห่ากัด	12 คน	55%
ไม่บอกชนิด	10 คน	45%
- บริเวณที่ถูกกัด

ที่เท้า	14 คน	64%
มือ	5 คน	23%
ไม่เขียนไว้	3 คน	13%
- เวลาที่ถูกกัดก่อนมาถึงโรงพยาบาล
 ตั้งแต่ 1/2 ชม. - 1 วัน โดยมาก
 1-5 ชม. 11 คน 50%

สถิติ 1. จำนวนคนไข้ที่ถูกงูกัดและตาย (จุด)

A. COLUBIDAE BITE

a) Elapidae (16%)

A = งูพิษโลหิต
 B = งูพิษประสาท
 C = งูทะเล

* แพทย์ประจำบ้านอาวุโส แผนกอายุรกรรม, ปัจจุบันกำลังศึกษาต่อที่สหรัฐอเมริกา.

4. สถานที่			แน่นหน้าอกหายใจไม่ออก 10 คน 45 %
จ. พระนคร	10 คน	45 %	ขมบริเวณที่ถูกต้องมาก 8 คน 36 %
อ. ขางชนพรหม	1 คน		Paralysis ของเส้นประสาทไม่ชัด
อ. พระโขนง	4 คน		กลืนอาหารลำบาก 8 คน 36 %
อ. ลาดกระบัง	3 คน		Diminished or Absence of
อ. พระนคร	1 คน		reflexes (unconscious,
อ. ราชบุรณะ	1 คน		coma) 7 คน 32 %
จ. ธนบุรี	5 คน	23 %	ปวดบริเวณแผลมาก 6 คน 27 %
อ. หนองแขม	1 คน		Unconscious 5 คน 23 %
อ. กิ่งคลองสาน	1 คน		คลื่นไส้อาเจียร 3 คน 14 %
อ. ขางกอกน้อย	3 คน		ชาบริเวณที่ถูกต้อง 2 คน 9 %
จ. สมุทรปราการ	3 คน	13 %	Flaccid paralysis of upper
อ. เมอง	2 คน		or lower extremities 2 คน 9 %
อ. ขางพล	1 คน		Shock 2 คน 9 %
จ. นนทบุรี	2 คน	9 %	6. Lab. ไม่มี
อ. กิ่งไทรน้อย	1 คน		7. การรักษา
อ. ปากเกร็ด	1 คน		a) Serum ส่วนมากให้ซีรัมเข้ากล้ามเนื้อ
จ. สมุทรสาคร	1 คน	5 %	แบ่งให้ครั้งละประมาณ 40 c.c. เป็นซีรัม
อ. บ้านแพ้ว	1 คน		แก้พิษประสาทอย่างเคียวตั้งแต่ 20-400 c.c.
จ. นครปฐม	1 คน	5 %	ขนาด 100-200 c.c. มี 9 คน 41 %
อ. นครชัยศรี	1 คน		และให้ซีรัมแก้พิษรวม
5. อาการที่บวมและอาการที่ตรวจพบ			ประมาณ 150 c.c. 2 คน 9 %
ง่วงนอนมาก	10 คน	45 %	b) Steroids ให้เพียง 5 คน 33 %
Bilateral Ptosis	10 คน	45 %	(แก้ shock ผันคืน อาเจียรหลังให้
			ยาแก้พิษ)

ยาอื่นๆบางราย เช่น	Levophed	ภายใน 1/2 ชม. มี 4 คน	57 %
	Coramine	ทमार.พ. ภายใน 1-4 วัน	
	Cardiazole	รวม 5 คน	73 %
	Antibiotics		

8. ผลการรักษา

หาย	17 คน	77 %
ตาย	5 คน	23 %

(โดยมากพวกที่ตาย มาด้วยอาการ

Shock,unconscious, และพวกนี้มักได้รักษาด้วยยา Steroids)

ได้ยามาก่อนมารักษาใน ร.พ. เพียง 10 คน เท่านั้น 46 % คลื่นไส้ อาเจียน และมีผื่นคนมากทั้งตัว เพราะแพ้ซุ่มแกพิษ

3 คน 13 %

1. ชนิดของงู

งูคอกอน	4 คน	57 %
งูชายธง	1 คน	14.3 %
งูผ้าขาว	1 คน	14.3 %
ไม่ทราบ	1 คน	

2. บริเวณที่ถูกกัด

ทมอ	4 คน	57 %
ที่เท้า	2 คน	29 %

3. เวลาที่ถูกกัดจนเริ่มมีอาการ

1/2 ชม. - 6 วัน

4. สถานที่

จ. ฉะเชิงเทรา

อ. บางปะกง 1 คน

จ. สมุทรสาคร

อ. กระทุ่มแบน 1 คน

อ. เมือง 3 คน

จ. สมุทรปราการ

อ. พระประแดง 1 คน

อ. เมือง 1 คน

5. อาการและอาการที่ตรวจพบ

เมื่อยตามเนื้อตัว แขน ขา
ตึงตั่นคอ 7 คน 100 %

Flaccid paralysis of upper
& lower extremities 7 คน 100 %

ชากรรไกรแข็ง (spastic paralysis
of Nerve 5) 4 คน 57 %

หลังแข็ง 2 คน 29 %

ซึม 2 คน 29 %

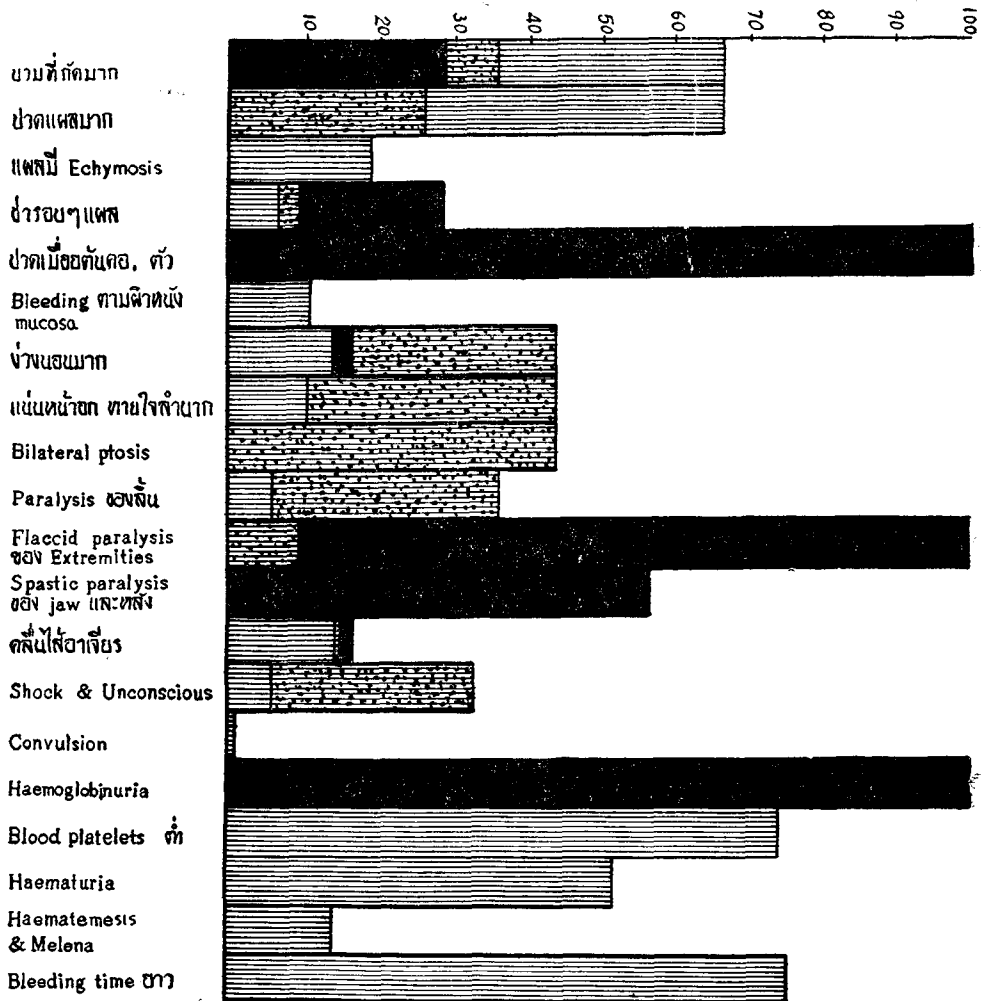
ขวมมากที่บริเวณที่ถูกกัด 2 คน 29 %

คัน ชาบริเวณแผลที่ถูกกัด 2 คน 29 %

คลื่นไส้ อาเจียนมาก 1 คน 15 %

ง่วงนอน 1 คน 15 %

6. Lab blood: rbc & Hb ค่า 7 คน 100 %	Bleeding time normal 7 คน 100 %
slight neutrophilic	blood platelet normal 3 คน 45 %
leuco-cytosis. 4 คน 57 %	ไม่บอก 4 คน
Coagulation time	Blood N.P.N. & Creatinine
normal 7 คน 100 %	normal 7 คน 100 %

กราฟ ๑ เปรียบเทียบอาการของไข้ 3 องศา
 ■ พบเสมอ
 ▨ พบประมาณครึ่งหนึ่ง
 ▤ พบใน 1/3 ของผู้ป่วย

Urine:	งกระปะกัก	1 คน	0.8 %
Haemoglobinuria (?)	ไม่ทราบชนิดไม่เห็นตัว	92 คน	77.2 %
& Casts		7 คน	100 %
Albumin about 2 plus		7 คน	100 %
Spinal fluid: normal			
Stool: normal			

7. การรักษา

a) ไข้รุ่ม

ได้ไข้รุ่มแก่เพียงขมมาก่อน	6 คน	99 %
ให้ไข้รุ่มแก่พิษโลหิต	1 คน	
ให้ไข้รุ่มแก่พิษประสาท	1 คน	

b) ยาอื่น ๆ

Steroids	3 คน	43 %
Blood transfusion		
Symptomatic		

8. ผลของการรักษา

หาย	6 คน	86 %
ตาย	1 คน	14 %

(คนที่ตายไม่ได้รับการควม Steroids

อยู่ใน ร.พ. ไม่ถึง 24 ชม.)

B. VIPERIDAE BITE 113 คน 79 %

1. ชนิดของงู

งูเขียวหางไหม้กัก	20 คน	27 %
งูแมวเซากัก	6 คน	5 %

2. บริเวณที่กัด

มือ	17 คน	14 %
เท้า	81 คน	68 %
ไม่ได้บอกไว้	21 คน	18 %

3. เวลาที่กัดก่อนมาโรงพยาบาล

ตั้งแต่ 30 นาที - 3 วัน
โดยมากมาใน 24 ชม. แรก 63 คน 53 %

4. สถานที่

จ. พระนคร

อ. พระโขนง	23 คน	19 %
อ. คลสิท	33 คน	27 %
อ. ลาดกระบัง	3 คน	2.5 %
อ. ปทุมวัน	7 คน	6 %
อ. พระนคร	1 คน	
อ. ยานนาวา	4 คน	3 %
อ. บางรัก	2 คน	
อ. บิ่อมพร้าว	2 คน	
อ. บางเขน	2 คน	
อ. ราชบูรณะ	1 คน	
อ. หนองจอก	1 คน	
ไม่บอก	5 คน	4 %

จ. สมุทรปราการ

อ. เมอง	1 คน	
อ. บางพล	2 คน	

จ. สมุทรสาคร	3 คน	2.5 %	จ. สุพรรณบุรี		
อ. กระทุ่มแบน	2 คน		อ. บางปลาม้า	1 คน	
อ. บ้านแกว	1 คน		จ. อุทัย		
จ. นนทบุรี	5 คน	4 %	อ. กรุงไถ่	1 คน	
อ. เมือง	1 คน		จ. อุทัย		
อ. ปากเกร็ด	2 คน		อ. หนองขาหย่าง	1 คน	
อ. ขัวทอง	1 คน		จ. ปราจีนบุรี		
อ. บางกรวย	1 คน		อ. ศรีมหาโพธิ์	1 คน	
จ. ปทุมธานี	8 คน	6.71 %	5. อาการและอาการที่ตรวจพบ		
อ. เมือง	4 คน		ปวดขมวมมากบริเวณทัก 82 คน 68%		
อ. บางหวาย	1 คน		Eehymosis ทัก 21 คน 18%		
อ. ราชบางแก้ว	1 คน		คลื่นไส้อาเจียน 17 คน 14%		
อ. คลองหลวง	1 คน		Haematemensis 10 คน 8%		
อ. เขียงราก	1 คน		Bleeding per gum 13 คน 11%		
จ. ชนบุรี	9 คน	7.5 %	Subconjunctival		
อ. ภาษีเจริญ	1 คน		haemorrhage 1 คน 0.8%		
อ. บางกอกน้อย	2 คน		Primary fainting 13 คน 11%		
อ. บางขุนเทียน	2 คน		แน่นหน้าอก หายใจไม่ออก 12 คน 10%		
อ. คลิ่งชัน	1 คน		ง่วงนอน ซึม 15 คน 13%		
อ. คลองสาน	1 คน		ปวดไม่ชัด กลืนอาหารลำบาก 6 คน 5%		
อ. เมืองธนบุรี	2 คน		Shock เพราะเสียเลือด 6 คน 5%		
จ. นครปฐม	2 คน		ชาบริเวณทัก 7 คน 6%		
อ. สามพราน	1 คน		มีไข้สูง (ไม่ใช่จาก Infection) 5 คน 4%		
อ. นครชัยศรี	1 คน		ปวดท้องมากแบบ Colic 4 คน 3%		
			เลือดไหลจากปากแผลไม่หยุด 3 คน 2.5%		

คนมี Haemorrhage ขวมมาก 3 คน 2.5%
 ขุจากระเป็นเลือดสด 2 คน 1.7%
 Coma 2 คน 1.7%
 Generalized convulsion 1 คน 0.8%
 Severe diarrhea
 หลังถูกกัด 1 คน 0.8%

6. Lab.

มีเทาเพียง 34 คน 2500 มี 27 คน
 2495 มี 3 คน
 2498 มี 4 คน

rbc & Hb มีต่ำกว่าปกติ เนื่องจาก
 blood loss

wbc. ต่ำกว่า 10,000 มี 11 คน 31%
 10,000-20,000 มี 15 คน 44%
 (Neutrophilic
 Leucocytosis) 17 คน 50%

Urine. Gross Haematuria 17 คน 50%

Stool. Melena 5 คน 14%

Coagulation time prolong มาก
 บางรายไม่ Clot เล็บ 27 คน 76%
 Platelet ต่ำ 25 คน 74%
 ที่ค่าระหว่าง 60,000-0 มี 20 คน 60%

7. การรักษา

เกือบ 100% ให้ Polyvalent Anti-
 venene Serum และ Haemotoxic
 Antivenene serum เข้างด้ามรวมๆกัน

ไม่เกิน 100 c.c. บางรายให้ V. ใน N.S.S.
 ที่มากที่สุดให้ถึง 500 c.c. (ไม่ตาย)

ให้ Nurotoxic Antivenene Serum
 รวมด้วยประมาณ 15 คน ไม่เกินคนละ
 100 c.c.

Steroids treatment 30 คน 25%

Blood transfusion 6 คน 5%

อื่นๆ Antibiotics

Levophed

Coramine

8. Complications

Cellulitis, Chronic Ulcer 5 คน 4%
 (ต้องทำ Skin Graft)

Shock หลังฉีด Serum 1 คน 0.8%

ผื่นคัน ,, Serum 4 คน 3%

Thrombophlebitis 1 คน 0.8%

Toxic nephritis ?? 1 คน 0.8%

(งูแมวเซากัด)

9. ผลของการรักษา

ตาย 118 คน 99.2%

ตาย 1 คน 0.8%

สรุป จากจำนวนคนไข้ทั้งหมด 148 คน

(1.66% ของคนไข้รักษาไว้ ในแผนก

อายุรกรรม โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์) ที่

ถูกงูกัด จนต้องมารักษาตัวอยู่ใน ร.พ.

ระหว่างปี 2498-2500 นั้น คนไข้ส่วนใหญ่

อยู่ในจังหวัดพระนคร และมีกว่าจะเป็นผู้ใหญ่
ที่ออกไปทำงานนอกบ้าน (50%) เด็ก
มีถูกกัดเพียง 21% ซึ่งพอ ๆ กับผู้ใหญ่หญิง
(29%)

บริเวณที่ถูกกัด มักจะเป็นที่เท้าเพราะ
เดินไปเหยียบย่ำ หรือผ่านไปใกล้ ๆ (64-
68%) ส่วนรูที่เล่นนั้นส่วนใหญ่ถูกกัดที่มือ
(71%) เพราะชาวประมงมักต้องใช้มือช้อน
ปลาจากอวนเสมอ และงูทะเลมักจะมีอยู่
กับปลา จึงมักจะกัดที่มือมาด้วย กัดที่
เท้า 29%

อัตราการตายทั้งหมดราว ๆ 5% ซึ่งนับว่า
ไม่มากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะส่วนใหญ่เป็น
พิษโลหิต (79%) ซึ่งออกฤทธิ์ช้า และคนไข้
ส่วนใหญ่ก็อยู่ในจังหวัดพระนครจึงมีโอกาส
มารักษาตัวทันก็ได้ (งูเห่ากัดก่อนได้รับ
การรักษาภายในเวลา 5 ชม. มี 45%
งูทางพิษโลหิตกัดก่อนได้รับการรักษาภายใน
ร.พ. ภายในเวลา 24 ชม. มี 55% งูทะเล
กัดก่อนได้รับการรักษาภายใน ร.พ. ภายใน
4 วัน มี 87%) เป็นผู้ใหญ่ทุกคน

5 คน จาก 7 คนที่ตาย เป็นพิษทาง
ประสาท (งูเห่า) พวกนี้เป็นชาวนา ถูกกัด
ขณะถางหญ้า 1 คนเป็นคนเลี้ยงงูไว้แสดง
เมื่อถูกกัดแล้วทุกคน รีบมารับการ รักษา ที่
ร.พ. ทันที (ราว ๆ 40 นาที - 2 ชั่วโมง) ถูก

งูพิษโลหิตกัดมีตาย 1 คน ถูกกัดใกล้บ้าน
มองเห็นชัดว่าเป็นงูเขียวหางไหม้ พอถูกกัด
ก็วิ่งเข้าไปเป็นลมหมดสติขึ้นบ้าน (ไม่เกิน 10
นาที) กว่าจะพามารักษาตัวใน ร.พ. ฟ้าผ่า
ได้ ก็สิ้นเวลาราว ๆ 1 ชม. ขณะมาถึงคนไข้
Semiconscious มีอุจจาระและอาเจียน
เป็นเลือดสด ๆ ตลอดเวลา, B.P. วัดไม่ได้
ได้ให้ blood transfusion 2,000 c.c.
ยา Steroids แต่อาการ G. I. bleeding
ไม่น้อยลง คนไข้ตายในราว 4 ชม. ต่อมา
เพราะเสียเลือดมาก ส่วนอีก 1 คนที่ถูก
งูทะเลกัดนั้นมา ร.พ. 13 ชม. ภายหลังที่
ถูกกัดและตายภายใน 24 ชม. รายละเอียด
ไม่ได้กล่าวไว้

การรักษาด้วยซีรัมส่วนใหญ่ มีประมาณ
40% ให้ประมาณ 100 - 200 ซี.ซี. แบ่ง
ให้เข้ากล้ามเนื้อ, รู้สึกได้ผลดีมากในระยะแรก
(ยกเว้นงูทะเลกัด) อาการ Shock หรือ
แพ้ซีรัมพบน้อยมาก ส่วนพวกที่รักษาด้วย
ยาพวก Steroids นั้น มีประมาณ 10-20%
ทั้งสิ้น เพราะเลือกให้เฉพาะในรายที่มีอาการ
หนัก และมีอาการแพ้ซีรัม งูทะเลที่รักษา
ด้วยยา Steroids มีประมาณ 43% ได้ผล
ดีมาก โดยเฉพาะอาการผิดปกติทางโลหิต
ในงูทะเลกัด ช่วยให้อาการทางประสาทดีขึ้น
อย่างรวดเร็วเช่นเดียวกัน